

ГЕОХІМІЇ, МІНЕРАЛОГІЇ ТА РУДОУТВОРЕННЯ Інститут НАНУ — науково-дослідна установа, що вивчає геологічні процеси земної кори. Засн. 1969 у Києві на базі Сектору геохімії, мінералогії, петрографії і корис. копалин та Сектору металогенії Інституту геол. н. АН УРСР як Інститут геохімії і фізики мінералів. Від 1993 — сучасна назва. У структурі Інституту — 10 наук. відділів (геохімії ізотопів і мас-спектроскопії; пошукової та екол. геохімії; геології та геохімії рудних родовищ; геохімії техноген. металів та аналіт. хімії; петрології; геології та хроностратиграфії докембрію; оптич. спектроскопії і люмінесценції мінералів; проблем алмазонасності; регіон. і генет. мінералогії; радіоспектроскопії мінерал. речовини). Наукові дослідження спрямовані на вивчення складу і геохім. еволюції земної кори та розробку геохім. критеріїв пошуків корис. копалин; вивчення фіз. і хім. властивостей мінералів, розробку мінералог. критеріїв пошуків корис. копалин та виявлення нових видів мінерал. сировини; пізнання закономірностей розвитку процесів магматизму, метаморфізму і метасоматозу та розробку петролого-геохім. моделей формування земної кори; встановлення закономірностей локалізації у земній корі родовищ корис. копалин, вивчення рудоутворюючих процесів, виявлення та прогнозування перспектив. рудонос. формацій і територій; районування тер. України за ступенем забрудненості радіонуклідами

і токсич. елементами та розроблення наук. основ концепції захоронення радіоактив. відходів; простеження міграц. здатності токсич. елементів в умовах природ. ландшафтів і пром. агломерацій. В Інституті розвиваються наук. школи: петрологічна, мінералог., ізотоп.-геохронол., кристалохімії і фізики мінералів, літології і пошук. геохімії. Співроб. Інституту розробили концепції формування рідкісноземел. зруденіння, генетич. інформативності спектроскопічноактив. центрів мінералів, моделі складу і особливостей верх. мантії, утворення мобіл. форм важких металів у системі ґрунт-розчин-рослина, нових методів прогнозу радіацій. стійкості мінералів і порід, геохім. пошуків корис. копалин за рухомими формами хім. елементів. Найактуальніші роботи науковців Інституту відзначені 6-ма Державна преміями України у галузі н. і т. (1969, 1973, 1981, 1983, 1986, 1998), премією ім. Д. Менделєєва (1975), 9-ма преміями ім. В. Вернадського (1973–75, 1977, 1981, 1983–84, 1991, 1996). В Інституті працюють понад 217 співроб., зокрема й 1 академік, 1 чл.-кор., 16 д-рів н., 23 канд. н. Серед відомих науковців — М. Щербак, М. Семененко, О. Поваренних, Є. Лазаренко, Є. Шнюков, Ю. Мельник, І. Щербаков, І. Усенко, Я. Бєлєвцев, С. Нечаєв, Е. Жовинський, І. Кураєва, І. Матяш, В. Павлишин, О. Платонов, Е. Соботович, Л. Ткачук. Інститут видає періодич. ж. «Геохімія та рудоутворення» (від 1972), «Минералогический журнал» (від 1979), зб. наук. праць «Пошукова та екологічна геохімія» (від 2001); видав «Петрограф. кодекс України» (1999). Засн. і перший дир. Інституту — М. Семененко (1969–77), у 1977–2008 — М. Щербак, від 2008 — О. Пономаренко.

Рекомендована література

1. Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення (1969–1994). К., 1994.

Д. Є. Макаренко

Бібліографічний опис:

Геохімії, мінералогії та рудоутворення інститут НАНУ / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-29168>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).